

Claes Göran Alvstam 1949–2021

Det är juni 2006. Vi är en mycket blandad grupp geografer som reser i en buss genom nordöstra Polen. Vi stannar nära tre riksmötet Polen – Ryssland (Kaliningrad-exklaven) – Litauen och går försiktigt fram emot en liten gränspostering. På väg tillbaka ser vi att två av våra resenärer går en bit längs gränsen mot Litauen. En jeep från polska gränspoliserna hejdar dem, och efter ett tag får vi veta att våra två geografer skall föras till en polisstation för att höras vidare. Hela dagsprogrammet med gränspassage till Litauen och Kaliningrad är i fara. Efter en stund släpps dock herrarna. Claes Göran Alvstam har på polska (!) övertygat poliserna att geografer är av naturen både nyfikna och fredliga.

Claes Göran förvaltade en göteborgsk tradition av världssyn, en kombination av globalt rum, ekonomi och politik, sammanfattad av det länge tabubelagda och missförstådda begreppet geopolitik. 1991 redigerade han tillsammans med statsvetaren Gunnar Falkemark en antologi där han förklarade geopolitiken som vetenskap och politiskt tillhygge. Vid sin pensionering 2016 fick han en vänbok med det passande namnet Gränsöverskridande, men han fort-

satte att gräva i det breda geografifämnets historia, bland annat om den framgångsrike men otursföljde Otto Nordenskjöld. Under många år och fram till sin död var han medlem av GRF:s förtroenderåd. Hans förmodligen sista bidrag blev passande nog en artikel (tillsammans med mig) om den ofrivillige geografen Rudolf Kjelléns första diskussion om geopolitik i en essä 1899 om Sveriges gränser.

Referenser

- Alvstam, Claes G. (1992[1991]). Geopolitik – vad är det? I Claes Göran Alvstam & Gunnar Falkemark, (red.) *Geopolitik: en antologi*. 2., rev. tr. Göteborg: Padrigu, 1–25.
- Alvstam, Claes G. & Lundén, Thomas (2021). Sweden's borders: Kjellén's contribution to social science by defining and applying geopolitics. I Ragnar Björk & Thomas Lundén (red.), *Territory, State and Nation. The Geopolitics of Rudolf Kjellén*, New York & Oxford: Berghahn Books, 48–62.
- Berg, Linda (red.) (2016). *Gränsöverskridande: vänbok till Claes G. Alvstam*. Göteborg: Centrum för Europaforskning vid Göteborgs universitet.

Thomas Lundén, Södertörns högskola
E-post: thomas.lunden@sh.se